

- עלי מרפא
- שערי הגליון
- יין הונגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

- אחר ימי הפורים
- וזאם איז נייעס?
- חביבות של רבי עקיבא יוסף
- התבודדות
- הצדיק רבי לייב
- התורה הזמנית
- הדעת שבתוך ההסתרה
- היה חלק ממלכות ה'
- אולפן חדת מבחירי דצ'יקיא
- תורה בבית ובחוץ
- זה הקטן גדול יהיה
- יודא הריגה
- הקדמה לניקוי הבית לפסח

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

אתה אוהב חדשות?

יש לנו צורך נואש להיות מעודכנים בכל האירועים ובכל הזירות, כמה שיותר מוקדם, ואם אפשר בזמן אמת, מעץ הדעת 'טוב ורע'. הוא רצה שליטה, עצמאות, ותחושה מדומה שאני אחראי על גורלי. באותו יום נגזר עליו מיתה, ומאותו יום אנו לועסים שוב ושוב את אותם ידיעות טוב ורע, מתוך אשליה שאולי זה מה שיתן לנו חיים, אבל כאז כן עתה, זה לא נותן חיים אלא הורג אותנו.

ישנו רגע שבו נקודת האמת שבלב אומרת: די כבר! נמאס לי לדעת! אני יודע כל כך הרבה, וזה לא עוזר לי כלום. תן לי קצת לא לדעת, להאמין.

מפור נעשה פרה

הדעת היא מתוקה, אבל יש משהו עוד יותר מתוק: פשוט לא לדעת. טעמנו את זה כעת בפורים. כל השנה אנו עסוקים ב'לדעת', בפורים אנו עסוקים דווקא ב'לא לדעת'. ישנו רגע שבו נקודת האמת שבלב אומרת: די כבר! נמאס לי לדעת! אני יודע כל כך הרבה, וזה לא עוזר לי כלום. תן לי קצת לא לדעת, להיות פשוט, תמים, נאיבי ומאמין. כמו שאמר הבעל שם טוב: איך בין א נאהר און איך גלייב [אני טיפש ואני מאמין]. אה, כמה חיים יש ברגע שכזה, ולכן, למרות שאת רוב המצוות אנו יכולים להבין, מוזמנים להבין, וצריכים להבין; ישנם מצוות בודדות, שניתנו לנו דווקא בלי שום הבנה. כזו היא מצוות פרה אדומה. אין בה שום הבנה, רק המון סתירות ואי-הבנות, אבל דווקא היא מטהרת מטומאת מת. כי ריבוי הידיעות מביאות לנו מוות וטומאה, וכשאנו רוצים קצת להתרחק מהם, כדאי לנו קצת לא לדעת ולא להבין.

מת. הדוגמא הכי בולטת לכך שאיננו יודעים כלום. אדם חי כאן בעולם כך וכך שנים, וזהו, הוא מת. לכאורה הסיפור שלו נגמר, וכל הממצאים המדעיים מוכיחים זאת. אבל לא, זה לא נכון. קודם כל נותרת בו 'קיסטא דחיותא' [נקודה של חיים], ובנוסף, הוא מתחיל כעת תהליך נפלא שדווקא ממנו הוא עתיד להגיע לחיים המלאים - בעולם הבא ובתחיית המתים. אז אנחנו מבינים משהו? מי שמתעקש לחשוב שכן, הוא מת. ומי שלא, מוזמן לחיות את החיים האמתיים.

(ע"פ ליקו"מ ח"ב ע"ד)

אנחנו אוהבים לדעת, וכמה שיותר. האנושות צמאה לכל פיסת חדשות, ומחפשת כמה שיותר כותרות. יש לנו צורך נואש להיות מעודכנים בכל האירועים ובכל הזירות, כמה שיותר מוקדם, ואם אפשר בזמן אמת. כל ידיעה חדשה תופסת כותרות, במיוחד אם זה 'פרסום ראשון', ואנו מזדרזים להעביר אותה הלאה, כמה שיותר מהר ולכמה שיותר אנשים. נדמה כי ככל שנדע יותר, כך חיינו יהיו עשירים יותר ומעניינים יותר. ישנה גם תחושה, שכאשר אנו יודעים יש לנו שליטה. חוסר ידיעה או חוסר וודאות, מביאה אותנו להרגיש חסרי אונים, שאת זה אנחנו ממש ממש לא אוהבים. אבל אם אנחנו יודעים, זהו העסק בשליטה וכבר איננו חסרי אונים. האם זה נכון? לא ממש.

יוסיף דעת יוסיף מכאוב. למרבה האבסורד, ככל שאנו יודעים יותר, החיים הופכים להיות יותר מטובים, יותר מפחידים, ובעיקר - יותר משעממים ופחות מעניינים. כבר אין כמעט מה לחדש לנו. תסתכלו על ילד. הוא אינו יודע הרבה, אבל חי כל כך טוב. תראו את התמימים. הם יודעים פחות אבל לא חיים פחות, כנראה יותר. נראה אם כן, שתוספת מידע אינה מוסיפה איכות חיים, וכנראה אפילו גורעת.

הדעת טוב ורע

זה לא בהכרח כך. ישנם ידיעות שדווקא מעניקות חיים ומשמעות, ויוצקות תוכן אמתי וממלא לתוך החיים. מדובר ב'ידיעות טובות'. כשאנו יודעים שיש בורא טוב, שמנהיג את העולם לטוב, ואוהב אותנו ורוצה בטובתנו - זו ידיעה טובה. כשאנו מבינים הבנה אמיתית בתורה, הבנה שפותחת את הלב, משיבת נפש ומאירת עיניים - זו ידיעה טובה. ידיעה טובה, שנותנת לנו להבין כמה טוב לנו, וכמה משמעות אמיתית ועמוקה יש בחייו של יהודי, מביאה חיים. לא כן ידיעה שאינה טובה, בין אם היא ידיעה סתמית, עם תוכן מדעי על פיזיקה ובוטניקה, או תוכן חדשותי על כל מיני אירועים, וכל שכן אם היא ידיעה שנושאת בתוכה ניגון פסימי ומפחיד, ש'עוזב אותך, העולם הוא לא מקום בטוח וטוב' - ידיעה כזו אינה מעניקה חיים אלא להיפך.

זה החל ביומו הראשון של האדם. הייתה לו אפשרות לאכול 'ידיעות' מעץ החיים, ידיעות טובות שמעניקות חיים. אבל הוא בחר לאכול דווקא

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אחר ימי הפורים

יום יום ב' שמני ת"ג

...מסתפק בקבלתי בפורים וגם היום. ותהלה לאל עבדו ימי הפורים בשמחה.

ויכתב לי אם היה עומך בפתים פראי. ואין שיהיה, צדיקין עתה לבקש ולהתפלל להשם יתברך שיקבל שמהתנו של פתים עם כל המצוות של פתים פאלו קימננו פראי בכל פתיהם וכו'. עד שנזכה על ידי זה לקדשות וטהרת הפרה אדמה וכו', לטהרנו משמאת מת למען נזכה להיות טהורים לקרבן פסח ולהיות נזהרים ונשמרים על ידי זה ממשוהו חמץ בגשמיית ורחמנית, ונזהר מאד מלהחמץ המוח חס ושלום במחשבות רעות ודעות חס ושלום לקים 'אער חית קנה' וכו', עד שנשיב מחמץ למצה מחית לה"א ממות לחיים וכו' וכו'. מה נשיב לה' כל הגמולוהי עלינו שבכל מצוה ומצוה ובפרט בכל הזמנים המקדשים ובכל המצוות הפוריים, בכלם זכינו לשמע דברים נוראים ונמלאים ונשגבים פאלה המחזן כל נמש ונמש בכל מקום שהוא, כגון מענין קדשות פסח שמדבר בו הרבה בכלל כל השליטה רגלים בהתורה 'מישרא דספינא', ובהתורה תקנו א', ובהתורה 'את הערבים צייתי לכלפלה'. ומלבד זה מדבר משפח בהתורה הנ"ל המתחלת בהצצרות מענין זיהרות מחמוץ המוח וכו', ובהתורה 'ט תקונין' מענין קריאת ההגדה שהוא תקון הברית וארבע פסויות וכו', ובהתורה הנ"ל שפודים הבנה לטח עמוד בכמה מקומות, אשרינו מה טוב חלקנו וכו', מי יתן שנזכה לילך בהם ולעסוק בהם בזמננו, וכלכות פסח קדם פסח, לרשע שייחנתנו לפני יתברך קדם פסח לזכות ולהתקרב אליו יתברך על ידי קדשות פסח, ועל ידי העצות נעמקות הרמוזים בהתורה הנ"ל המזכירים מפסח. נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לתורש	ליקוטי קמא	ליקוטי הלכות	משנה ברורה	דף היומי	ליקוטי תפילות ח"ב
שבת	כ	צא:	רמז	רמז:	לא	תב חיג
א	כא	צב.	רמז	רמז:	לב	תח תסו
ב	כב	צג.	רמז	רמז:	לג	תח תח
ג	כג	צד.	רמז	רמז:	לד	תח תש
ד	כד	צה.	רמז	רמז:	לה	תב תכא
ה	כה	צז.	רמז	רמז:	לו	תכב תכג
ו	כו	צח.	רז	רמז:	לז	תכד תכה

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן חלק א' תורה נ"ו

רבי שלמה וועקסלער

פרסום ראשון - המשך

ר' נפתלי כהן, ר' בן ציון דוביניקי, ר' יעקב שניידר - פילמר, ר' גדליה ברגר, ושאר אנ"ש שהגיעו מבראדטיטשוב, בימי עלומיהם בבראדטיטשוב, רבי אברהם ב"ר נחמן הכניס והשקיע בהם כאלו כוחות, והאברכים הללו זכו למה שזכו, עד שזקנותם לא ביישה את נעוריהם.

רבי אברהם האיץ בהם לקום ולעלות לארץ ישראל. לה' בן ציון דוביניקי היו 2000 רובל, סכום עצום באותן שנים. היה לו מקצוע מסודר והוא התפרנס בכבוד גדול. הרבה שנים לאחר נישואיו לא זכה לילדים, בצר לו פנה לרבו ר' אברהם שאמר לו "אלף תתן לאשה, אלף תקח לך, וכך תתן לה גט ותעלה לארץ ישראל". ואכן עשה כדבריו, וכאן בארץ זכה להקים משפחה. בנו ר' נחמן הרי מוכר בירושלים כיהודי ירא ושלם. כאן בארץ לא רצה ר' בן ציון כלום חוץ מעבודת ה', אני עוד זוכר איך שכל יום היה הולך לכותל המערבי ואומר שם את כל התהלים, כך כל יום בשפיכת לב כמים.

הוא היה השמש בבית מדרשונו ברחוב חברון בעיר העתיקה, הוא התפרנס מכך בכמה פרוטות שחוקות ותו לא. מהאלף רובל שהביא אתו מחו"ל לא רצה לעשות שום מסחר, היה נותן צדקות, וגם עורך סעודות ראש חודש, ובמשך הזמן הכסף אזל. הוא הגיע לארץ ישראל בלתי לה' לבדו. היה לכאורה יהודי פשוט מאד, מבית עני, לא ידע כל כך ללמוד, למד הרבה 'קיצור שו"ע', אך יהודים גדולים התביישו מתמימותו ויראתו והעבודות והנהגות שלו בעבודת ה'!

ר' שלמה וועקסלער סיפר לי שהתקרב בגרמניה מ'ליקוטי עצות', הספר מאוד 'תפס' אותו, וכשלמד באות 'ארץ ישראל' החליט לעלות ארצה. שם בגרמניה לא ידעו כלום על ברסלב ולא על התנגדות, חוץ מהספר הזה לא ידע מאומה מברסלב.

כאן בארץ הוא היה צריך להתחתן. רבי עקיבא יוסף שלזינגר מאד תמך באנ"ש ואף החזיק בביתו ספרי רבינו והגה בהם רבות. היו לו רדיפות משונות בירושלים, גם מחופשים, וגם מיראים שרדפו אותו. היו תקופות שממש רצו להורגו נפש. רבי עקיבא יוסף הביץ לנפשו של אותו בחור כשר, והציע לו את בתו של ר' מאניש שיינברגר ושידך ביניהם.

כשראה ר' עקיבא יוסף שר' שלמה דבוק כל כך בספר 'ליקוטי עצות', החל לספר לו שיש ברסלב ערס חסידים, ושיש עוד ספרים קדושים ונפלאים מאותו מחבר, בפרט ה'ליקוטי מוהר"ן'. לחסידים ברסלב בירושלים היה מניין וחבורה, אך בלי בית כנסת משלהם. אבל היו מתקבצים ביהודי החברים והולכים לכותל המערבי וכדו'. ר' עקיבא יוסף שחיבב אותם, השיג עבורם איזה שטיבל עזוב בירושלים של מעלה, וכך נוסד בית כנסת הראשון ע"ש רבינו בעיר הקודש והמקדש. הוא השיג גם ספר תורה, וכך נתייסד המקום. כל זה סיפר לי ר' שלמה בעצמו.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אמרו חז"ל בערכין טו: שכל דבר הנאמר בפני שלשה שומעים או יותר, אין בו משום לשון הרע. החפץ חיים מוכיח (כלל ב במ"ח סק"א) שאי אפשר לפרש כפשוטו שיקבץ ג' אנשים וידבר מה שלבו חפץ ח"ו, הרי פשוט שעובר על איסור לשה"ר, ואדרבה כל שיתרבו השומעים חטאו חמור יותר שמכשילם בשמיעת וקבלת לשה"ר. ולכן הביא הח"ח פירושי הראשונים במאמר זה:

דעת התוספות שם ובב"ב לט: שאדם המדבר לפני ג' אנשים, יודע שהדיבור יגיע לאותו אדם שמדבר עליו, ולכן נחשב כמדבר לפניו ממש, אשע"כ כשמבקש לומר דבר שניתן לפרשו לשבח או לגנות, וזה תלוי באופן האמירה, ולמשל, כששאלו איפה ניתן למצוא אש? והשיב 'לא תמצא אש אלא בבית פלוני שמבשלים שם תמיד בשר ודגים'.. שיש לפרש שהוא מרבה לבשל בשביל האורחים לשם מצוה, ויש לפרש שהוא רעבתן. כשמדברו בפני ג' יודע שבסוף יודע הדבר, מותר לאומרו באופן פשוט. (קיצור הל' לשה"ר פ"י סעיף ג-ד)

י **זכך מה שמכניעיו קלפת עמלק ביותר, פמו כן מתגבר ביותר כח הצדיק שמקיים**
"אל תהי בז לכלל אדם": (איצר היראה, מו"ק, פ"ז)

התבודדות

א-א-

היום.

ו) וידוי דברים - לספר לו המשפט והחשבון הנפש, להתוודות לפניו ולהודות על האמת, במשפט שעשה לעצמו (ליקו"מ סי' ט"ו ועוד הרבה).

ז) צעקה וזעקה - לצעוק ולזעוק לה' מעומק ליבו כאדם הנמצא ברוח סערה בעומק לב הים שצועק לעזרה (שיחות הר"ן).

ח) אנוחה - להתאנוח לפני ה' אנוחות עמוקות מעומק ליבו על מצבו (ליקו"מ סי' ח' ועוד הרבה).

ט) רצונות וכיסופים - לספר לה' ולפרט לו בפרטיות על כל הרצונות והכיסופים שנמצאים בעומק הלב, אפילו שאינו רואה איך אפשר ליישם אותם בפועל (ליקו"מ סי' ל"א ועוד).

י) שתיקה - לישב לפני ה' בשתיקה ודמימה מתוך בושה על שאינו יכול לפתוח פיו (ליקוטי הלכות גדילה ה' ועוד).

יא) להרים העיניים לפני ה' - לישב לפני ה' ולישא העיניים לפניו בכיסופים לדבר עמו ולהתקרב אליו (ליקו"מ סי' כ"ה תנינא ועוד).

יב) נקודות טובות - למצוא בעצמו נקודות טובות (ליקו"מ סי' נ"ד).

יג) לדבר לאברים דברי מוסר (השתפכות הנפש מ"ח).

יד) לדבר לאברים דברי התחזקות (שם). ט"ו) עצה - להתיעץ עם השי"ת על כל ספיקותיו ולבטיו, שיאיר בדעתו עצה נכונה.

ט"ז) תורות תפילות - לבקש על התורות שלמד, שיזכה לקיימם (ליקו"מ סי' כ"ה תנינא, ליקו"מ ראש חודש ה').

מטרת התבודדות הוא להיות קשור אמיתי עם בורא עולם, ולכן אי אפשר לקבוע סדר בהתבודדות, ולא לומר איך ומה יש לדבר. אך בכל זאת נזכיר כמה וכמה דרכים בהתבודדות, רק בשביל דוגמא של כמה סוגי קשר של שיחה עם הבורא, אך למעשה צריך בכל יום לבוא עם רצון להיות קשור לבורא, ואז ממילא יתפתח שיחה בכל פעם באופן אחר.

ועל כן נזכיר כמה דוגמאות שמצאנו בספרי רבי"ל כמה וכמה הגדרות להתבודדות, וראוי להאריך בכל אחד מהם בנפרד, ונזכירם רק בקיצור, ויותר מהם עיין בספר 'השתפכות הנפש'.

ב-ב-

א) שיחה בינו לבין קונו - להשיח מה שיש בלב, כדבר איש אל רעהו מהנקודה השייכת לליבו באותו העת (ליקו"מ סי' ל"ד ועוד).

ב) תפילה ובקשה - לבקש ממנו כל צרכיו בגשמיות ורוחניות.

ג) טענות ואמתלאות ריזיו ופיוס - לטעון טענות ולשכנע כביכול את הבורא למה ראוי לו לחסם עליך, ולתת לך אפילו שלא מגיע לך.

ג) הודאה - להודות להשי"ת בפרטיות על החסדים שעשה עמו, כדבר איש אל רעהו.

ד) שבח הבורא - לדבר ולספר, לשיר ולזמר בגדולתו ית' שאין עוד מלבדו וכל נפלאותיו בבריאת העולם וכו' כדוגמת פסוקי דזמרה.

ה) משפט וחשבון הנפש - ליישב דעתו בינו לבין עצמו ולשפוט עצמו על מעשיו ודרכיו, בכלליות מידותיו, ובפרטיות איך עבר עליו

הליכות

שיחות ומנהגים

ביטול וכיסופים

פדבועי. אמרו לו מוהר"ן: "עכשיו לבד בוער לעבודת השם יתברך האלקטו דער בייא, אולם אחר כך, כשתפול מזה ההתלהבות, וגם לא יהיה לך פנחס מה תעשה אז, ולא תספיק מוהר"ן לת' למחשבתו, אלא אמר לו: "עשה לך שיעורים קדושים שתלך לחנות, וגם תהנות עצמך תכין לך ספרים ובעת שלא יהיה לך קוניה תלמוד ביהם, ותשתוק ותתקסף, שיהיה יתברך יסבב סבות לטובה שתוכל להפטר מהעבודה לגמרי וכו', ושמע לעצת מוהר"ן שתעשה כן ועזרו השי"ת אחר כך ועשה לו פרצונו, ויכול היה לשבת רק על התורה והעבודה. כמדומה שהאיש הנ"ל היה רבי חיים לייסמן הגאון. (אבנ"ה פ"ה ב"ה, שיח שרפי קודש) שם ס"ב).

ספר מוהר"ן זצ"ל, פנתיקרבתי לרבינו זצוק"ל "האב איך מיין מח אין גאנצן אנועק גלייגט, פאלו אין לי שום שכל וקש"שמעתי דבור מרבינו זצוק"ל, האב איך נאך א שטיקל שכל, נאך א דבור נאך א שטיקל שכל. וכן אמרו עליו מגדולי אנשי שלומינו, שזה החליק בין מוהר"ן לשיאר תלמידי רבינו זצוק"ל, שגם הם ידעו, שרבינו זצוק"ל הוא העקר, אולם הם גם מ'שהו... "זענען עפיים... "יש להם גם איזו דעה, אולם מוהר"ן זצוק"ל זכרונו לברכה ידע בעצמו, שהוא בלעדי רבינו זכרונו לברכה אינו פלום וקאן מפוש, אשרי לו. (אבנ"ה פ"ה ב"ה, שם). אחר שאל למוהר"ן זצוק"ל ואמר לו, שרוצה לעצב את עבודתו בהנותן ולחיות על נדבות ולעבד את ה'

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"א סי' נ"ו מאמר ד'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[א] פי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות, וכל אחד לפי בחינתו, בן יש לו בחינות מלכות. יש שהוא שורר בביתו, ויש שהוא מושל ביותר, וכן יש שהוא מושל על כל העולם, כל אחד לפי בחינת המלכות שיש לו. בבחינות: "שרי אֶלְפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֶשְׂרֹת" (שמות י"ח):

ובחינות המלכות הזאת שיש בכל אחד, היא פאָתגֶלִיא ובאָתפֶסֶיא. פאָתגֶלִיא, הינו המְשֻׁלָּה שיש לכל אחד לפי בחינתו, שהוא מושל על אלו האנשים פאָתגֶלִיא, כפי בחינת המלכות שלו פ"ל. ובאָתפֶסֶיא הוא, כי גם יש לכל אחד לפי בחינתו בחינת מלכות באָתפֶסֶיא. והינו זה באָתפֶסֶיא וּבְהֶעֱלֵם גְּדוֹל, הוא מושל על אלו האנשים, עם כל הם תחתיו, ונִכְנָעִים תַּחְתָּיו. וגם זאת הבחינה של מלכות באָתפֶסֶיא, היא לכל אחד לפי בחינתו בבחינת: "שָׂרֵי אֶלְפִים, וְשָׂרֵי מֵאוֹת" וכו'.

ויש אחד שבאָתגֶלִיא אין לו שום מְשֻׁלָּה, ואף על פי כן באָתפֶסֶיא וּבְהֶעֱלֵם גְּדוֹל, הוא מושל על כל הדור, ואפילו על כל צדיקי הדור. כי כל נשמותיהם הם בְּלֶמַס מְשֻׁלָּתוֹ וּמְלֻכוֹתוֹ, וְכֵלֶם נִכְנָעִים וּכְפֹפִים אֵלָיו. רק שהוא בְּהֶעֱלֵם גְּדוֹל, בבחינתו (מלאכי א'): "בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמְגַשׁ לְשִׁמּוֹ". שאף שהם עוֹבְדִים עֲבֹדַת אֱלֹהִים, על כל זה בְּהֶעֱלֵם גְּדוֹל הם בְּלֶמַס נִכְנָעִים אֵלָיו יתְבַרַךְ, ועוֹבְדִים אוֹתוֹ יתְבַרַךְ, רק שהוא בְּהֶעֱלֵם גְּדוֹל. כמו כן זאת הבחינה של מלכות באָתפֶסֶיא, שאף שבאָתגֶלִיא אין לו שום מְשֻׁלָּה, עם כל זה בְּהֶעֱלֵם גְּדוֹל, הוא מוֹלֵךְ עֲלֵיהֶם, והם בְּלֶמַס תַּחְתָּיו וּנְכַנְעִים אֵלָיו.

שורר בביתו

רבינו מגלה שלכל אחד מישראל יש בחינת מלכות, והיינו חלק ותפקיד בגילוי מלכות ה' בעולם וכמו שכבר נתבאר, וכל אחד לפי בחינתו יש לו בחינות מלכות, יש שהוא שורר בביתו, ויש שהוא מושל ביותר, ויש שהוא מושל על כל העולם, ואע"פ שלא תמיד זה באתגליא.

והנה אף שאין הדברים יוצאים מידי פשוטו, והיינו שכל אחד יש לו נשמות שתלויים בו ועליו להאיר בהם את הדעת של גילוי מלכות ה' בעולם, מכל מקום מונח בזה גם כן כלפי המלכות של האדם עצמו, [ואולי הא בהא תליא], שיש דרגא של מלכות שהוא "שורר בביתו", היינו שהוא מגלה את מלכות ה' בביתו, והוא מכניע את התאוות שמתגברים עליו בביתו, וממליך שם את ה', ויש שהוא מושל ביותר, שגם כשיצא מביתו הוא רואה בכל דבר את מלכות ה', עד שיש שמושל בכל העולם כולו, שאינו רואה שום דבר גשמי, וכל ראייה שלו בכל דבר מענייני העולם, הוא רואה בזה רק מלכות ה'.

מוכרח שיהיה ע"ז הסתרה

אבל השליחות הזאת של גילוי המלכות יש עליה הסתרה גדולה, ולכן אין האדם מרגיש חיות מזה, עד שהוא מחפש את המלכות בדברים אחרים, [שבאמת בהם אין שמץ של חיות והם רק דמיון חיצוני בלבד]. וע"ז נופל לעצבון ידיים עד שאין יכול לעשות כלום, ואז נופל להסתרה ע"י המלכות בעצמה שנפלה וכמו שנתבאר באריכות במאמרים הקודמים.

ובאמת ההסתרה הזאת היא מוכרחת בשביל הבחירה כי אם היה רואה האדם באמת את המלכות שיש לו היה מלא חיות ושמחה ולא היה לו שום בחירה, וכיון שיעיקר התכלית הוא דווקא ע"י כח הבחירה, לכן הכח הזה של המלכות הוא בהסתרה וללא חיות באתגליא, ולכן מוכרחים בכל עת "להמשיך חיות" אל המלכות הזאת שיש בכל אחד, וזה ע"י עסק התורה, ודייקא בדרך של צמצום וכפי שמתבאר בהמשך המאמר, וזאת התורה עצמה מכרזת ואומרת "עד מתי פתאים תאהבו פתי", והאדם מתחיל להבין כמה כל הבלי העולם

הצוואה שקוימה

ונעלמה חיש בלב ים כלעומת שבאה. הנוסעים שנפעמו מהמופת הגלוי, הבינו כי איש אלוקים יושב בקרבם ונהגו בו כבוד רב. כעבור זמן קצר לגודל השתוממותם פנה אליהם רבי לייב ואמר "רואה אני כי עלי להסתלק מן העולם, אלמלי היה עמי חתני הצדיק רבי יודל מודאשיב, לא היה מניח לי להסתלק, בקדושתו פועל היה לכך שתתמתק הגזירה". באותם ימים, בהעדר אמצעי קידור מלאכותיים, נהגו מלחי הספינות במקרה שאדם מת באונייה, להטיל אותו למימי הים. לעתים נדירות הותירו נפטרים באונייה. אחוזי תדהמה הסכיתו הנוסעים להמשך דברי הצדיק: "בקשתי היא, שלאחר פטירתי תקשרו את גופי על לוח עץ ותורידוהו הימה".

רבי לייב סיים דבריו וכעבור זמן לא רב עצם עיניו הקדושות והשיב נשמתו לבוראו. הנוסעים חששו להשליך את גופו של צדיק כמותו למים, אך מכיוון שביקש זאת במפורש, לא יכלו לסרב לבקשתו האחרונה, הם קשרו אותו ללוח עץ והורידו אותו אל מי הים בתקווה שהגלים יישאו אותו אל מנוחתו הראויה.

תושביה היהודים של איזמיר עמדו ושפשו עיניהם כאינם מאמינים. מאי-שם נישאה על גבי גלי הים גופת אדם, כשהיא קרבה והולכת אל החוף, משל יד נעלמת מכוונת דרכה - ומעליה בוקע עמוד אור!

צוואתו הישנה של בעל ה'שבט מוסר' צפה לפתע בזיכרונם של הישישים שבעדה, כשהיא חיה ומוחשית. התרגשות רבה מילאה את לבם; הנה הגיעה השעה לקיים רצון צדיק!

בדחילו ורחימו נטלו יהודי איזמיר את גופו הקדוש של רבי לייב מטרסטניץ שהגיע באורח פלא לעירם וקברוהו בכבוד גדול ליד קברו של המקובל רבי אליהו הכהן.

הערכה רבה רחש רבי לייב לחתנו הדגול רבי יודל מודאשיב, שהיה בעצמו צדיק ומקובל גדול. לאחר פטירתו נגלה רבי לייב אל רבינו הקדוש מוהר"ן, שהתגורר אז במדודיבקה, וביקש ממנו לקרב את חתנו רבי יודל ושאר יוצאי חלציו לדרכו הטהורה. וכך הווה. בניו של רבי לייב זכו והתקברו לאורו של רבינו. במיוחד נודע רבי יודל, שלמרות מנהיגותו וגדולתו והיותו ראוי בעצמו להיות רבי לחסידים, ויתר על כבודו ומעמדו והתבטל כליל בפני רבינו והיה לאחד מגדולי תלמידיו.

(ע"פ "שיח שרפי קודש" וכתבי רבי שמואל הורוויץ)

מגדולי החכמים והמקובלים באיזמיר שבטורקיה, היה רבי אליהו הכהן האתמרי. חכמתו, יראתו וקדושתו האירו על פני כל סביבותיו. הוא נודע כדרשן נפלא שהשיב רבים מעוון. קרוב לארבעים חיבורים הותיר אחריו, המפורסם שבהם הוא 'שבט מוסר' שנדפס במהדורות רבות ואף תורגם ליידיש והופץ באירופה.

ביום ח' באדר ב' התפ"ט השיב רבי אליהו את נשמתו לבוראו. בהסתלקותו חשו יהודי טורקיה, ואיזמיר בפרט, כי גדול ועצום הוא

מצבת רבי לייב מטרסטניץ בסמוך לבעל ה'שבט מוסר'

(אוהלי צדיקים)

החלל שנותר. הם ליווהו בבכי ומספד רב וקברוהו בבית העלמין באיזמיר. בצוואתו הורה רבי אליהו הוראה פלאית: "אל תטמינו בקרבתי שום נפטר. עתיד לבוא אל העיר חכם אשכנזי מפולניה שמעליו עמודא דנהורא, אותו קיברו במחיצתי".

שנים רבות חלפו וצוואתו של הצדיק טרם התקיימה. תלמידיו העבירו את פקודתו הלאה מאיש לאיש, עד שיגיע היום שבו תתמלא.

האונייה שטה בשלווה בין גלי הים, הנוסעים שניצבו על הסיפון השקיפו אל מלוא רוחב האופק, המראה הנפלא של הים הגדול ורחב הידיים השרה עליהם רוגע ושלווה. לפתע זינקו ממקום עמדם בחלחלה, ממעמקי המים הגיחה חיית-ים ענקית ואימתנית כשהיא פוערת את לועה המבהיל למולם. אימה עצומה אחזה בנוסעים. בחבטה אחת בזנבה האדיר מסוגלת חיה זו להבקיע את הספינה העשויה עץ ולהטביע את יושביה במצולות. קריאות בהלה ובעתה מילאו את הסיפון.

באונייה מצוי היה הצדיק רבי לייב מטרסטניץ, מגדולי תלמידי המגיד ממזריטש, שעשה את דרכו לארץ הקודש. בשמעו את זעקות הנוסעים, יצא נינוח כולו לקראת היצור הימי הענק כשהוא עטוף בטלית ומעוטר בתפילין. ברגע שבו ראתה החיה את פניו הקדושות, עזבה את האונייה

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:

במלחמת עמלק נשהתנלו כלפי מעלה היו מנצחים, למה? כשפעל משה והכניס בלבם שיתחזקו בתפלה ויסתכלו כלפי מעלה היו מתחזקים, כי עקר ההתגברות כנגדו הוא על ידי התחזקות בתפלה תמיד (לקראת נחלות ד, יב)

הזוכה: נחמן בטלמן בית שמש זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

לחידודא

מיהו החקיינ העולמי?

סיפומ'ע

הזה הוא כלום ממש, ואין שום חיות אמיתית רק גילוי מלכותו בעולם, [ובאמת לימוד התורה עצמו הוא ג"כ בחינת גילוי המלכות].

הדעת שבתוך ההסתרה

ושלימות גילוי הדעת הוא דייקא מתוך ההסתרה, שע"י זה ההסתרה עצמה נעשית כלי לגילוי הדעת שנמצאת בתוך ההסתרה, וזהו עיקר עבודת האדם לעשות "שלוש" בתוך ה"מחלוקת" שבעולם, שזה כל בחינות ההסתרה שיש בכל דבר בעולם, שכל הועולם מלא תאוות ובלבולים ודמיונות עד שקשה מאוד לראות שיש כאן בעולם גילוי מלכותו יתברך, שכל זה הוא בחינת "מחלוקת" אבל כשמגלים את הדעת שבתוך המחלוקת וההסתרה הזאת, אזי מתגלה דעת גדול מאוד, שהוא הדעת של סתרי תורה שמתגלה דייקא בתוך ההסתרה, וכפי שמתבאר כל זה בהמשך המאמר.

שרי אלפים ושרי מאות שרי המישים ושרי עשרות

ואת הארת הדעת הזאת מקבלים מהצדיק שהוא עוסק לגלות את כל ההסתרות ולהפכם לדעת, וממילא הוא מושל בכל העולם כולו, שיש לו כח להאיר לכל נשמות ישראל, שידעו את כח המלכות שיש להם ויגלו מלכותו יתברך בעולם תכלית השמחה, ולא יחפשו את המלכות בהבלי העוה"ז, ולכן מדגיש רבינו שיש צדיק שמושל על כל העולם באתבסאי, כדי ללמדנו שאת הארת הדעת הזאת מוכרחים לקבל דייקא מהצדיק הזה.

אבל אע"פ שבשרשו נמשך הכל מהצדיק, בכל זאת מוכרח להיות בזה ג"כ שרי אלפים שרי מאות שרי חמישים ושרי עשרות, כי מוכרחים לקבל את המלכות הזאת בתוך כלים וצמצומים, ולכן צריך כל אחד לקבל את הארת הדעת מהדרגה הקרובה אליו, שזה עיקר הצמצום דקדושה שכל אחד מקבל את הדעת ממי שהוא צריך לקבל, וכל אחד מלמד מה שהוא צריך ללמד לפי חלקו ובחינתו בלי ריבוי אור, כי יש אחד שהוא צריך ללמד משניות, ואחד מלמד גמ', ואחד הלכה, ואחד פנימיות התורה ודרכי עבודת ה', וכשכל אחד יודע ומכיר את מקומו מה הוא צריך ללמד וממי הוא צריך ללמוד, אזי הוא הסדר הנכון בבריאה וכך מתגלה מלכותו יתברך בעולם, [וכל אחד כלפי הנשמות תלויים בו יש לו אחריות עליהם כי הם מוכרחים לקבל את אורם וחיותם ממנו, וכולם מקבלים מהצדיק המופלג וכנ"ל].

ויש בזה גם רמז לאדם עצמו שצריך לעלות מדרגה לדרגה, בתחילה הוא בבחינת שרי עשרות, שהוא בחינת העשר ספירות, שצריך לגלות בכל דבר את מלכות ה' ולהתקשר לחלק המיוחד של גילוי המלכות ע"י הספירה שמתגלית שם, כגון לגלות את חסד ד' או גבורת ה' ועל דרך זה שאר הספירות, [וכפי שזכר רבינו בהמשך המאמר שהכל צריך להיות בבחינת "מידות" וצמצומים, ומובן שמרמז בזה ג"כ לבחינת העשר מידות דקדושה שהם עיקר הצמצום והדרך לגלות מלכותו בעולם], ואחר כך עולים לבחינת שרי חמישים שהוא בחינת חמישים שערי בינה, שהוא התבוננות בפנימיות שבכל דבר שזה עיקר המלכות שהיא באתבסאי ובפנימיות, ואחר כך שרי מאות שהוא בחינת מח ודעת [שהיא בבחינת מאה כמבואר בליקו"מ ס' ד'], ואחר כך שרי אלפים שהוא בחינת פנימיות התורה, [בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה שהיא בבחינת אלפים, וכמבואר בליקו"ה ה"ל עדות הלכה ד'], והצדיק המופלג זכה לשורש התורה דעתיקה סתימאה ועי"ז הוא זוכה לגלות את עומק הפנימיות שיש בכל דבר בעולם שזהו עיקר גילוי מלכותו יתברך, ועי"ז ממילא הוא יכול להאיר גם בכל נשמות ישראל באתבסאי את הכח לגלות מלכותו יתברך בעולם.

מה שמוה, או כשלא הולך לו כסדר הוא לא חושב לפנות למי שלטענתו הוא עסוק בו תמיד, השי"ת. בזה עוסקים צדיקי האמת לעורר את האדם משינתו, לתת לאדם נשמה חדשה, להאיר לאדם שהעיקר הוא הרצון, העיקר הוא המניע הפנימי, ואז עוזרים לו לעשות את כל מה שמחויב אבל עם שכל עליון, שכל ולב של דבקות בהשי"ת.

אולי לזה התכוון רבינו במה שאומר שההסתרה, נהפכת לתורה, כמ"ש "לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה" שמסביר רבינו שמההסתרה הצדיק עושה 'מוה', 'מה' זה התורה כמ"ש "מה העדות", וכשמתבוננים בהמשך הפסוק כתוב "אשר ציווה ה'", ואולי כיוון רבינו שהאדם תמיד ישאל בתורה והמצוות, מה הגילוי שהשי"ת מצווה אתי כעת, ואין אני מכיר מחדש אותו דרך המצווה שאני מקיים ולא ילמד את התורה כדבר יבש ונפרד מהשי"ת.

השי"ת יזכנו להתקרב לצדיקים שייערו אותנו לצאת מהשינה וההסתרה.

אברהם פיינברג ירושלים ת"ז

מה שעושים בחיים והוא אף פעם לא הגיע אל הרצון האישי שלו לעבוד את השי"ת, וכן עוד כהנה וכהנה. וכל הדברים האלו הם אמנם מעלה גבוהה מאוד כי אשרי האיש שחשיבותו היא בזה שלומד, ולא כשעוסק בתאוות עולם הזה, ואשרי מי שבורח אל התורה, ואשרי מי שיועד שהשכל הכי עליון הוא התורה, ואשרי מי שהרגילות שלו בתורה ולא בהבלי חיי שעה.

אך עדיין זו הסתרה אם חסר שם דבר אחד, הדבר הזה הוא השי"ת, הרצון לעשות נחת להשי"ת, לעשות את השליחות של השי"ת בעולם, והרצון להכיר ולחיות ולהתענג על השי"ת.

כמו שדרשו על מאמר חז"ל כל השוכח דבר אחד מתלמודו הרי זה מתחייב בנפשו, שהכוונה היא ששוכח את "האחד".

ההסתרה הזאת הרבה פעמים לא שמים לב כי האדם עושה הכל בשלימות, והוא נקרא עובד השם גדול, ואולי אפילו גאון בתורה וכריסו מלאה מש"ס ופוסקים, אבל הלב שלו נמצא בהסתרה, הוא כבר הרבה זמן לא חשב על הקב"ה, הוא לא חי את השי"ת, כשהוא לא מבין

לכבוד מערכת 'עלה לתורה' הע"י. בתורה נ"ו רבינו אומר שיש מצבים בהם לאדם יש הסתרה בתוך הסתרה, היינו שאינו יודע כלל מההסתרה כי הוא לא רואה שהוא עושה איסור כי כבר נעשה לו כחיתר, ובאמת גם שם מלוש השי"ת. והצדיק עוסק תמיד לבוא לאדם לגלות לו את ההסתרה שלו ולהלץ אותו משם. הדברים אמורים לא רק למי שרחוק לגמרי מתורה ומצוות ואינו יודע כלל מקריאת שמע, שבת וכו' דח"ל. אלא גם ליהודי השומר קלה כבחמורה ואולי אפילו עוסק בתורה כל היום, לפעמים הוא בהסתרה גדול וכל עבודת השי"ת שלו היא בהסתרה ואינו יודע מזה.

כי עיקר האדם זה נקודת ליבו והמניע הפנימי שלו לחיות את חייו. ויש כאלו שאמנם עוסקים בתורה כל היום אך הם נתונים כל היום תחת הרצון שהזולת יכיר בהם כשווי ערך ואנשים חשובים. או שחינו את האדם שאם הוא לא ילמד הוא לא שווה, על כן הוא רוצה להרגיש שווה ולכן הוא עוסק כל היום בתורה. ויש אדם שרוצה לשכוח מצרותיו לכן הוא שוקע בתורה. או שסתם חינו אותו שזה

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | לקו"מ סי' נ"ו

עבודת ה' מתוך הרגשת חלק מהמלכות

[א] יש עבד בבית המלך ויש שר בבית המלך, עבד עושה עבודתו כחובה לצאת ידי חובת אדוניו, ואילו השר עושה עבודתו מתוך רצון לחזק ולהעמיד את מלכותו של המלך. ה'שר' הותייגע רבות לקבל כח של 'מלכות', ובכל עת שמתעורר נסיונות לערער המלוכה, הוא לוקח את כל כח השפעתו ואומר: הנני למלוכה! בשביל זה רציתי להיות שותף ב'מלכות', להיות לעזר במקום הקושי.

[ב] רבי"ז אומר: 'בכל אחד משראל יש בחינת מלכות', לכל אחד משראל יש נשמות הכפופים תחתיו שיש בכוחו להשפיע עליהם, וכח השפעה זו מכונה בשם 'מלכות'.

לא שכל אחד הוא 'מלך', אלא לכל אחד יש 'חלק במלכות'. לכל אחד יש הכח לקחת חלק פעיל בהמלכת ה', על ידי שמשייך את עצמו לבית המלוכה, ומשפיע על אחרים להכיר את ה' להיות גם הם חלק ממלכות ה'. והוא בבחינת 'שרי אלפים שרי מאות ושרי עשרות' - כל 'שר' בפני עצמו הוא 'מלך' על

אלו שתחתיו, אך הוא כפוף לאלו שמעליו - כחלק ממערכת שלימה של גילוי מלכות ה'. [ג] נמצא שני הפכים ב'מלכות', מצד אחד ה'שר' צריך לקחת 'מלכות' ואחריות לעמוד בתפקידו בלי קטנות ועצלות, אך הכל בידיעה שהוא לא מלך לבד בממלכתו, אלא במטרה להמליך את ה'. [ד] ולכן בכל עת שמתעורר איזה נסיון או קושי בעבודת ה', אין מקום לכעס וחלישות הדעת: 'למה עובר עלי כך ולא הולך הכל כסדר?' אדרבא, זהו תפקידו במקום של שר, לכבוש עוד מקומות לטובת המלך - וכעת מזדמן לפניו אחד מאותם המקומות, ועל כן צריך לאזור חלציו, 'הנני מוכן ומזומן לגלות את ה' בנסיון זה בו מוסתר מהנער מלכות ה', ולסייע בידו להלחם ולעמוד בגבורה'. ואם האדם מרגיש ל'מלך' בגדוד אזי אינו מפחד מהסתרות והנסיונות, אדרבא, בכל פעם שמתגבר נסיון הוא מתעורר ברוח של אחריות של מלך, לצאת למלחמה בגבורה גדולה לכבוש עוד מקום אל ה'.

לתפוס נקודה אחת

שאמר לו השם יתברך קח את מטך, בכל דבר. והוא לשון ללכת 'למטה', לשון ענווה. ואמר לו שכל האבות לקחו להם מידה אחת ועליה עבדו. אברהם לקח את המילה, יצחק לקח את התפילה וכן שאר האבות וצדיקי הדורות, שכל אחד לקח מידה ועליה עבד.

אין דבר שבקדושה שרבינו אינו מדבר עליו. ואם יאחז האדם בדבר זה יוכל לבא לכל התורה כולה! וכן הוא על ידי תפילה.

העידו על רבי אברהם בן רבי נחמן, שאחר כל תורה ותורה שלמד בליקוטי מוהר"ן, היו שומעיו בטווחים שזו התורה הנפלאה ביותר בליקוטי מוהר"ן, ואין שום דבר בעולם יותר מתורה זו. ובאמת כך הוא הדבר! כי כל תורה ותורה הליבשו רבינו בלשון שכל אדם יכול להבין, על פי דרגתו, איך להתקרב על ידה להשם יתברך, ואז נטהרת הנשמה בהנהגה הטובה. ורבי אברהם בן רבי נחמן הלך בכל תקופה עם תורה אחרת, עד שיזכה לחיות את הליקוטי מוהר"ן!

וכן מובא מרבי חיים ויטאל בשבח לימוד ההלכות, שהרי לא כל מצווה אפשר לקיים, כי מצוות המיוחדות לכהנים, או לזמן המקדש, אי אפשר לקיים, אבל אם לומדים ההלכות הרי זה כאילו קיימו המצוות ממש. וכן הוא בלימוד תורות רבינו הקדוש, שגם אם לא זכינו לקיים הכל למעשה, הרי שעצם הלימוד הוא הצלת הנפש.

לו הוריד צדיק אחר את התורות האלה, לא היינו יכולים להשיגם כלל, כי רק רבינו הקדוש היה לו היכולת להוריד כאלה תורות גבוהות, ולהלבישם בלבושים שיתאימו לכל אחד כפי דרגתו, כפי שמובא על רשב"י כעין זה, לגבי הזוהר הקדוש. וכמה וכמה אנשים נפלו רק משום שלא ידעו דיבור אחד של רבינו או של מוהר"ן.

השי"ת יעזרונו שנזכה להכלל כנ"ל, ולחיות חיים נצחיים, אמן.

מובא בזוהר הקדוש מעשה באחד שהביא קרבן עולה, לתקן מחשבת חטא, ותחת שיביא פר בן בקר, כראוי, הביא עולת העוף. אמרו לו הכהנים "לא שלך הוא" ונתעצב וחזר לביתו. כששאלוהו מדוע הוא עצוב, אמר "דחו הכהנים קרבני", שאלוהו "ואיזה קרבן הבאת" סיפר להם שהביא עולת העוף. אמרו לו "זהו קרבן העני, ואתה אינך עני, דכתיב 'ואם דל הוא ואין ידו משגת' אלא הקרב קרבן הראוי לך", שאם אותו אדם "וכי מה עלי להביא?" אמרו לו שהוא צריך להביא פר אחד.

נרעש אדם זה ותמה "עד כדי כך חמורה מחשבת חטא? נודר אני שלא תעלה מחשבת חטא על ליבי!", ואכן הביא קרבן בהמה, ומאז והלאה ביום היה עוסק בעסקיו, ובלילה היה קם בחצות ועסק בתורה עם אחיו עד אור הבוקר. וכל זאת, כדי שלא תעלה מחשבת חטא על ליבו. (וכל זה בנדר גמור, ולפלא הדבר שאכן עמד בנדר!) אחר כך חילק כל רכושו, מחצה נתן לעניים ומחצה נתן לסוחרים והוא עצמו ישב ועסק בתורה.

נמצא, שעל ידי מצוה אחת זכה אדם זה להגיע לכל התורה כולה! וכן הוא בכל דבר, אם ישקיע עצמו האדם בזה, יכול לזכות לכל התורה כולה. וכאשר יש לאדם ירידה ח"ו, אזי קודם יתחזק במה שלקח על עצמו, ועל ידי זה יעלה ויתגבר על הכל.

מובא במדרש ויאחז צדיק דרכו, בשעה שאמר 'אכנו בדבר', אמר לו משה 'תפוס אומנותך' שהיא ענווה, ועל ידי זה תמתיק הדינים, כי אין עוד מלבדו, ואין שום גאוה ראויה לאדם. וענווה היא שורש המידות, וכך המתיק. וזה

עומק הפרשה

קרבן תודה בבית ובשדה

אם על תודה יקריבנו:

במעלת קרבן זה אמרו חז"ל (ויקרא"ו ט, ז ועוד) 'כל הקרבנות בטלין חוץ מקרבן תודה', ופנימיות הענין מובא בכתבי האריז"ל (פע"ח שער הזמירות ד) שכל הקרבנות הם לתקן את קטרוג עולם העשייה על ידי העוונות, אבל קרבן תודה שאינו בא על חטא אלא לשבח והודאה עולה לעולמות גבוהים יותר, ועל כן לא יתבטל לעולם. בדרך עבודה מבאר זאת רבי נתן, כי רוב עוונות ונסתרות תמים דעים מנהיג השי"ת את עולמו בשני הנהגות, האחת היא הנהגת הטבע, בה עולם כמנהגו נוהג בהסתרה והעלמה, כאילו השי"ת הניח את הנהגת עולמו בידי כחות הטבע, אדם העמל לפרנסתו - משתכר, הנהנה בביראותו - בריא יותר, האוכל כראוי - שבע ומתקיים, וכן בכל תחומי החיים, ואכן רצון השי"ת שהאדם יתנה בדרך זו, יטרח לפרנסתו - כל אחד לפי מדרגתו, יזהר על ביראותו וכן הלאה.

אבל למעלה מהנהגה זו יש הנהגה של השגחה, שכל מה שקורה בעולם הוא בהשגחת השי"ת לסיבה טמירה ועלמה, כל מלאכה שהאדם עושה היא אך ורק להעלות חלקי הקדושה הגנוזים בה, כל מכלל שהאדם אוכל הוא רק לבירור ניצוצי הקדושה הטמונים בו, וכן כל עסק שהשי"ת מזמין לאדם הוא רק לסיבה זו, וכך כל העולם מונהג שהשגחה פרטית מופלאה. כל הקרבנות הם לצורך הנהגת הטבע, לכפר על העוונות

והרהור הלב, הגורמים לפגם ולעורר את קטרוג הקליפות השולטות בעולם העשייה, ועל כן צריך האדם להביא קרבן, להסיר מנפשו בהמיות זו ולשרפה על גבי המזבח עם כל הרע שנדבק בו, ולהעלות את הרוחניות מעלה מעלה.

אבל קרבן תודה כולל את הנהגת הטבע והדין בהשגחת השי"ת, הוא מתבונן במעשים ארעו עמו בדרך הטבע ומגלה בו את הנהגת ההשגחה בה כל דבר מושגח לכוונה פנימית, הצולח בשלום את הים או את המדבר, חולה שמתרפא, ואסיר משוחרר, כל אלו הם מעשים שבכל יום הנעשים בהנהגת הטבע, אבל כשמביא עליו קרבן תודה הוא מורה שהתבונן בנס זה ורואה בו את השגחת השי"ת עליו שהנחה אותו בדרך זו מסיבה טמירה ונעלמת.

וביאור הענין למעשה, פעמים שאדם עוסק בדברים גשמיים שנראים חלק מהנהגת הטבע, במאכל ומשתה, במסחר, בבניין הבית או בכל עסק אחר, אבל אם ישכיל לדבק את מחשבתו בעולם פנימי יותר, בעולם שגילו הצדיקים, לדעת שכל מעשיו הם חלק מתיקון השכינה, בזה הוא נחשב כמקריב קרבן תודה ממש. כשמקריב קרבן כזה הוא חשוב במיוחד לפני השי"ת, ועולה למקום אחר לגמרי משאר הקרבנות, ואף לעתיד לא תתבטל הארה זו אלא תשאר קיימת לעד.

(ע"פ ליקו"ה ברכות השחר ה, טו)

הכוכב גדול, אך שנראה נקטן

לפני מספר שבועות כתבנו במדור זה רעיון שהיה נדמה כרעיון מוגזם, והוא, שכל מחנך המתעסק עם נערי ישראל צריך לדעת, שתואר תפקידו האמיתי הוא בשם 'מפייסי השכינה'. כי כמו שהשם יתברך נתן ללבנה כוכבים שיאירו סביב ללבנה בשביל לפייס אותה לאחר שנתקטנה, כמו כן השכינה הקדושה בגלות מאירה מעט, וכל מחנך המאיר איזה הארה בנשמה ישראלית הוא מעמיד את אותה נשמה של הצעיר להאיר כמו כוכב לצד השכינה הק', ובזה מתפייסת השכינה הק', ומחמת כן חז"ל מכנים את המלמדי תינוקות בשם 'מצדיקי הרבים ככוכבים', על שם שהם מפייסים את השכינה הק'. נמצא שהתואר האמיתי של המחנך הוא בשם 'מפייסי השכינה'. ומי שמבין עומקם של דברים, נתרוםם כל תפקידו ועבודתו למקום אחר לגמרי.

והנה לקראת פורים אמרנו דבר זה למחנך אחד, ועיקם את אפו למשמע דברים אלו, הייתכן להפליג בתואר מופלג שכזה, לכנות אותו בשם 'מפייסי השכינה', הדבר נשמע כדרך גוזמא בעלמא, כי בסך הכל הוא מלמד נערים קצת תורה, או מאיר ומחזק מעט את נשמתם ללכת בדרך ה', ואין אפשר לדמותו לדבר מרומם כל כך של התואר 'מפייסי השכינה'.

אך דווקא שאלה זו האיר יותר את עומקם של דברים, שהרי גם הכוכבים בעצמם נדמים לנו בעולם הזה כנקודות קטנות שאין מוסיפים כלל אור בעולם הזה, ובאמת למעלה הכוכבים גדולים מאוד מאוד אפילו יותר מכל העולם. וכמו כן כל נשמה ישראלית בכל מעט לימוד תורה שמזכים אותה, ובכל התקרבות לה' שמעוררים להדריך אותה, היא גדולה מאוד למעלה, ולמטה כמעט שאינה מאירה.

והיא גופא התואר שחז"ל מחייבים את המלמדי תינוקות בכך שכיניו אותם 'מצדיקי הרבים ככוכבים', והוא, שידע כל מלמד וכל מחנך, שבמעט פעולה שהוא מתאמץ לעורר את הנער ללמוד טוב יותר, או להתנהג מעט יותר טוב בדרך הישר, בזה הוא ממש זוכה להעמיד כוכב נוסף ענק שבענקים למעלה לצד השכינה הקדושה, למרות שכאן בעולם הזה כמעט ואין ניכר כלל פעולתה.

ונמצא לפי זה, שהתואר 'מפייסי השכינה' מחייב את המחנך להאמין מאוד בעצמו, שידע את רום תפקידו שהוא בכלל 'מפייסי השכינה', ולא יזלזל בשום פעולה קטנה שלו לעורר עוד נשמה להשם יתברך ולתורתו. ועל אחת כמה וכמה שהתואר הזה צריך לעורר במחנך אמונה גדולה ביותר בכל פעולה שהנער עושה לטובה, אף על פי שיתכן שהיא פעולה שכלל אינה מספיקה מצד הדישה של התלמוד תורה או הישיבה וכדומה. כי כל פסיעה קטנה שהנער מתקדם לצד הטוב, הוא מפייס ממש את השכינה, כמו הכוכב שלמעלה היא גדולה מאוד ולמטה אין רואים כלל את יוקר תפקידו.

◆ **"כי גם פורים הוא בְּנֵדָי הַלֵּן וְדָרָה לְפֶסַח"** (ליקוטי מוהר"ן תנינא, עד): אחר שזכינו לעבור את ימי הפורים הק' עם מצוותיה ושמוחותיה, ורגע לפני שנצלול אל הטרדות הקדושות של ערב החג, הבה נכין את כלינו לקבל שפע דעת וקדושה הגנוז בדברי רבינו הק' ותלמידיו זצ"ל, ואגב אורחא גם השפע הגשמי הנצרך לקראת הפסח, בודאי יהיה בע"ה. וכדבריו של רבי נתן: **"אוף פֶסַח וְעַתָּה זָן, אָבְעַר וְיוֹ נַעֲמָט מַעַן דַּעַם פֶּסַח אֲלִין"** (=להוצאות הפסח - יהיה, אך השאלה היא איך לוקחים איתנו את ה"פסח" בעצמו).

ליקוטי תפילות על פסח: כ'. בחלק ב': ה, לו, מב. ליקוטי הלכות על פסח: ברכות השחר, ה, וכמובן: כל הלכות פסח ובראש הלכה ט' (המקום היחיד שר' נתן מגיע עד ט'; הלכה רחבה מלאה דברי חיזוק המחייב את הנפש), נדרים ה', גלוה ג, אפטרופוס ג, ועוד רבים. אומן: זמני סגירת העזרת נשים בציון רבינו הק', לקראת קיבוץ דערב ראש חודש ניסן: מיום ראשון כח אד"ב בשעה 22:00, ועד ליום רביעי ב' ניסן בשעה 15:00.

בְּשׁוּרָה טוֹבָה תִּדְשֵׁן עֲצָם: שיעור שבועי חדש ומיוחד בסיפורי מעשיות מאת הרה"ח ר' אשר זעלג מרגליות שליט"א, בכלול חצות "בעל השדה" רח' חבקוק, רמת בית שמש ג', מדי ליל רביעי בשעה 12:00 בלילה, גם בשעות קיץ. לשידור החי ולאחמ"כ חוזר: 0733211617.

יורל ע"י מכוני עלה לתורה
בבל ענין או להצטרפות למועדים בודאי!
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המקור: נסרת מדי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורישעות נכס נצחי: עלה לתורה, בנק
מרגליות 17, סניף 725, חשבון 36645.

חיזוק השבועי

וּבִדְאִי כָּל מַה שְׁנַעֲשֶׂה עִמָּנוּ גַם עֵתָה בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ הַכֵּל לְטוֹבָתָנוּ. וְאֶה-עַל-פִּי שְׁאֵנוּ רוֹאִים צְרוּת כְּאֵלֶּה כָּבֵל עַתָּה, אֶה-עַל-פִּי כִּי צְרִיכִין לְהֵאֱמִין שְׁבוּדָאֵי הַכֵּל לְטוֹבָה וְקִצְתָּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ מִי שְׁמֵשִׁים לָבוּ לְעֵצֵם הַנִּפְלְאוֹת שֶׁהֵשֵׁם יְתָרָה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ גַם עֵתָה כָּבֵל דוֹד עַל-יְדֵי גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים שְׁמֻקְמִים אוֹתָנוּ בְּתַקְוָה הַסִּתְהוּהָ הַזֹּאת, כִּי בַצַּר וְהִרְחִיב לָנוּ, שְׁגַם בְּעֵצֵם הַצָּרָה יֵשׁ כְּמָה הִרְחִיבוּ. וְכִמּוֹ שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים כָּבֵל יוֹם, וְעַל נִסְיָה שֶׁכָּבֵל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתָהּ וְטוֹבָתָהּ שֶׁכָּבֵל עַתָּה וְכוּ', הַטּוֹב כִּי לֹא כָּלֹו רַחֲמֵיהָ וְכוּ': (ליקוטי הלכות, ת"ב ותענית ד, ט)

יהלום

וְהוּא יְתָרָה מְסִתִּיר עֲצָמוֹ וּמְשַׁנֵּיחַ עֵלֵינוּ לְטוֹבָתָנוּ אֶפְלוּ בְּעֵת תַּקְוָה הַצָּרָה, בְּדָרְכִים נִפְלְאִים וְנוֹדָאִים מְאֹד מְאֹד: (שם)

למחותו, שאם כן מהו 'מצוות זכור' שיש לזכור תמיד, אלא הכוונה של מצוות מחייבת עמלק היתה שנתחיל להילחם עם עמלק.

כי כל מהותה של קליפת עמלק היתה להחליש את לב האדם שכלל לא ירצה להילחם, אלא שיתייאש וירם את ידיו, שזה היה תמצית סעודת אחרשורש שעשה סעודה של יאוש, לייאש את בני ישראל שלא יחזרו לעולם לבית המקדש. והתיקון של סיפור המגילה היה שקבלו תקווה חדשה שאכן נזכה לבסוף לחזור לבנות את בית המקדש, לא שבית המקדש נבנה כבר, אלא ששמחים שיש תקווה לגאולה, וכמו שאומרים בפיוט של 'שושנת יעקב' - 'להודיע שכל קוויץ לא יבוש'. וכמו שרואים גם במעשה המגילה שכל הנס באגרות השניות היה 'אשר נתן המלך ליהודים להקהל ולעמוד על נפשם', כלומר קבלנו רשות לצאת להלחם - לצאת מהיאוש. והכח הזה אפשר להמשיך לאחר ימי הפורים הקדושים בכל עת שמתגבר חולשה, שהנה היה פורים וקבלנו רשות לצאת להרוג בקליפות.

מה באמת קרה בימי הפורים, הרי כל כך הכינו אותנו לימי הפורים שבימים אלו זוכים למחייבת עמלק, והנה עבר פורים ועמלק קיים?

אכן בכל חג צריך לאחר החג להתחזק שהארת החג נכנס בתוכנו, אבל במיוחד בפורים יש להתחזק שלא לשכוח מהימים הקדושים האלו, כמו שרמזו הצדיקים ענין זה על הפסוק 'ימי הפורים האלו לא יעברו'. כי הוא לא רק אמונה שהחג פעל במה שפעל, אלא באמת יש כאן הארה שנוכל על ידה להתעורר בכל עת לאחר ימי הפורים, אם רק נבין יסוד גדול וחשוב.

והוא, שהסיבה שמפיל את האדם לאחר הפורים הוא מחמת שנכנס בו דמיון כאילו בפורים זוכים למחוק לגמרי את עמלק, והנה הוא מוצא את עצמו לאחר הפורים עם אותו 'עמלק והמ'. אך זאת צריך לדעת שאת עמלק אין שייך למחות לגמרי עד ביאת המשיח, וכל מה שקיוונו בפורים למחות את עמלק לא היה הכוונה שנסיים כבר

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו הלכה פסוקה

כללי הנחת הבית לפסח

אך פורים פאלו שְׁאֵין חֲשִׁיב שְׁבִיבֵאוּ לְאֶחָד, כִּי אֲנוּ חוֹשְׁשִׁים שֶׁיִּפְּלוּ לְתוֹךְ הַמִּזְוֵן אוֹ תְּפִלִּים וְיִאֲכַלְהוּ מִבְּלֵי לְדַעַת. פֶּרֶט לְפָרוּרִים פְּאֵלוּ שֶׁהֵם מְקַלְקְלִים עַד כְּדוּ כֶּף 'שְׁאֵין הַכֵּב יָכוֹל לְאֶחָד', שְׁאֵז אֵין צָרָה לְבַעֲרֵם.

האם אפשר לסמוך על הנקיון מבלי לבדוק שם את החמץ?

א. סָתָם נִקְיִין, אֵינוּ פוֹטְר מִבְּדִיקָה. אֲכֵן אִם נִקּוּ בְּשִׁימָת לֵב שְׁלֵא יִשְׁאַרוּ אֶפְסִילוּ פְּרוּרִים, אֲזִי מוֹעִיל נִקְיִין זֶה בְּבְּדִיקָה.

ב. לָכֵן מְקוּמוֹת 'חֲלָקִים' שֶׁעַל יְדֵי נִקְיִין כִּהְיָ לֹא יִתְּבֵן שִׁיטְאוֹ; שֶׁם אֶפְסִילוּ פְּרוּרִים, יֵד נִקְיִין זֶה וְאֵין צָרָה לְבַדֵּק שֶׁם.

ג. אֲבָל בְּחֻרִים וְסִדְקִים, כִּגְוֹן: בְּפִנּוֹת הָאָרוֹן, סְבִיב הַפִּסְלוֹת שֶׁל הַמְּגִרוֹת, וְהַצִּדִּים, אֵין נִקְיִין מוֹעִיל וְעַדוֹן תְּחִיבִים לְבַדֵּק שֶׁם. אֲמֵנִים גַּם שֶׁם אִם יִנְקוּ עַם דְּבַר חַד שֶׁמְגִיעַ לְכָל הַשְּׁטֵט, הֵרִי זֶה מוֹעִיל וְאֵין צָרָה לְבַדֵּק שֶׁם.

ד. וְכֵן אִם נִקּוּ שֶׁם עִם חֲמִיר נִקְיִי כָּל שֶׁהֵם, נַעֲשׂוּ הַפְּרוּרִים בְּמַצֵּב 'שְׁאֵין אֲדָם יָבוֹא לְאֶחָד', וְעַל כֵּן אִם הוּא אֲרוֹן שְׁאֵין מְאֻחָסִים שֶׁם מִזוֹן אוֹ פְּלִים לְפִסַּח, אֵין צָרָה לְבַדֵּק שֶׁם. מַה שְׁאֵין כֵּן אִם מְאֻחָסִים שֶׁם הַנִּזְ' לְפִסַּח, צְרִיךְ לְבַדֵּק.

ה. אִךְ בְּכָל זֹאת הַמְּחַמֵּיר לְבַדֵּק בְּכָל אֶפְסִילוֹ בְּכָל מְקוֹם שִׁישׁ חֻרִים וְסִדְקִים, תְּבוֹא לְעוֹלָם בְּרַחֵם! וְכַתְּבֵנוּ הַפּוֹסְקִים הַשַּׁעֵם זֹה, כִּי אִךְ שְׁאֵנוּ בְּטוֹחִים שֶׁשְּׂרָחוּ מִסְּפִיק בְּעִבּוּדֵת הַנִּקְיִין וְהֵיא נַעֲשִׂתָה כִּהְיָ, מִכֵּל מְקוֹם הַנִּקְיִין תִּזְ' לְוֵדָה אִם אֲנִי נִקְיִי הֵיטֵב, כְּדִמְתָּ הַמְּפַעֲלִים שְׁאֵין מוֹצִיאִים מִתַּחַת יָדָם מוֹצֵר טָרֵם שְׁעִבֵר 'בְּדִיקָת טִיב', וְגַם לְפַעֲמִים קוֹרֵה שְׁבַכְל זֹאת שְׁכָחוּ לְנִקּוֹת אִיזָה פְּנֵה.

מצוות בעור ובדיקת חמץ

הַמְּצוּוֹה מִן הַתּוֹרָה הִיא לְבַעַר אֶת הַחֲמֵץ מִן הַבַּיִת לְפָנֵי פֶסַח, וְהָיָה וְאִי אֶפְשֵׁר לְבַעַר אֶת כָּל הַחֲמֵץ בְּעֵרֵב פֶּסַח מִמֶּשֶׁל, מִכּוֹן שֶׁהַכֹּרֵחַ לְנִקּוֹת אֶת הַבַּיִת וְאִבְיָרָיו בְּיָמִים הַקּוֹדְמִים לְפֶסַח. יָמֵן הַתּוֹרָה הִיא דִּי בְּקָה, אֲךָ תִּזְ' הוֹסִיפוּ שְׁלֵא לְסַמֵּךְ עַל הַנִּקְיִין בְּבִדָּה, וְחִיבֵנוּ 'לְבַדֵּק' אִם לֹא יִשְׂאָר שֶׁם חֲמֵץ. וְכִינּוּ שְׁכֵן, מִכּוֹן שֶׁבְּעֵד הַחֲמֵץ וְהַהֲכָנָה לָהּ, יִשְׁתַּךְ רַק לְגִבֵי מְקוֹם שִׁיטְבָן שֶׁנִּמְצָא שֶׁם חֲמֵץ, מַה שְׁאֵין כֵּן מְקוֹם שְׁלֵא הִגִּיעַ לְשֶׁם חֲמֵץ, אֵינוּ מְצָרִיךְ לֹא נִקְיִין וְלֹא בְּדִיקָה. וְאֲכֵן הַפּוֹסְקִים נִתְּנוּ לָנוּ אֶת הַפְּלִילִים אִמְתִּי נַחֲשֵׁב לְמַקּוֹם שִׁישׁ בוֹ חֲמֵץ, וְאִזּוּ יֵשׁ לְנִקּוֹת וְלְבַדֵּק מְקוֹם זֶה, וְאִיפֹה נַחֲשֵׁב 'מְקוֹם שְׁאֵין בוֹ חֲמֵץ', וְאִזּוּ אֶפְשֵׁר לְהִתְעַלֵּם מִמְּקוֹם זֶה מִבְּלֵי לְנִקּוֹתוֹ וְלְבַדֵּקוֹ כָּל.

זמן נקיון ובדיקת חמץ

א. נִקְיִין הַבַּיִת וְהַרְהִיטִים, אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת אִמְתִּי שְׂרוּצִים.

ב. זְמַן מְצוּת 'בְּדִיקָת חֲמֵץ' הוּא בְּלֵיל י"ד נִסָּן, אֲךָ אֶפְשֵׁר לְהַקְדִּימָה כְּבָר מִשְׁלוֹשִׁים יוֹם לְפָנֵי הַפֶּסַח. וְאֵנוּ שִׁישׁ לָנוּ בְּתֵים גְדוּלִים: יְחִסִּית מְזַמְנִים הַקּוֹדְמִים, בְּנוֹסֵף 'לְהִרְבֵּה יִתֵּר אֲרוֹנוֹת וְכִדּוּמֵה הַצְּרִיכִים בְּדִיקָה. מַה גַּם כִּי קִשָּׁה מְאֹד לְהוֹצִיא אֶת כָּל הַתְּכוּלָה שֶׁל הָאֲרוֹנוֹת וְלְבַדֵּק אֶת מְקוֹמָם, כְּמַעֲט וְלֹא יִתְּבֵן לְבַדֵּק כִּהְיָ בְּלֵיל י"ד. וְלָכֵן לֹא רַק שֶׁאֶפְשֵׁר 'לְבַדֵּק כְּבָר מַעֲשֵׂנוּ, אֲלֵא שִׁיטְבָן שֶׁהוּא 'חֹבֵה' לְבַדֵּק מְקוֹמָם מַה שְׁאֶפְשֵׁר. וְהֵינּוּ כֵּל מְקוֹם שֶׁנִּקְיִין אוֹתוֹ לְפֶסַח, אֶפְשֵׁר לְבַדֵּק כְּבָר מֵהַיּוֹם! וְשִׁיב אֵין צָרָה כָּל לְבַדֵּק שֶׁם בְּלֵיל י"ד.

ג. אֲמֵנִים כָּל זֶה מוֹעִיל רַק אִם יִשְׁמְרוּ הֵיטֵב שְׁשׁוּבוּ לֹא יִכְנִיסוּ שֶׁם חֲמֵץ. כִּי אִם לֹא שְׁמָרוּהוּ, תְּחִיבִים לְבַדֵּקוּ שׁוּב בְּלֵיל י"ד.

קול הנחל
חיזוק, שמחה, חיות אמונה.
03-575-22-01
מעורר את הרצון, מחמם את הנשמה.